

VANTAAN KAUPUNGIN TALOUSSÄÄNTÖ

Kaupunginvaltuuston xx kuun xx. päivänä 2014 hyväksymä.
Voimassa 1.2.2014 alkaen.

I luku

Yleisiä määräyksiä

1 §

Taloushallinnossa noudatettavat määräykset

Kaupungin taloushallinnossa noudatetaan lainsäädännön lisäksi tämän taloussäännön määräyksiä.

2 §

Taloushallinnon tehtävien järjestäminen

Kaupungin taloushallintoa johtaa ja valvoo kaupunginhallitus.

Taloussuunnittelun ja -suunnitelman valmistelun ja niiden raportoinnin keskitetyistä tehtävistä sekä niihin liittyvien tietojärjestelmien ylläpidosta ja kehittämisestä vastaa taloussuunnittelun tulosalue.

Konsernihallinnon ja rahoituksen tulosalue vastaa kaupunginvaltuuston hyväksymän konsernistrategian valmistelusta ja toteuttamisen koordinoinnista, konserni- ja omistajaohjauksen kehittämisestä, konsernin omaisuuden riskienhallinnan kehittämisestä, kaupungin rahoituksen suunnittelusta, maksuvalmiudesta ja sen suunnittelusta, kassahallinnosta, maksuliikenteen hoidosta ja kaupungin vakuutusturvasta. Tulosalue vastaa lisäksi konserniraportoinnista ja konsernihallinnon controllertoiminnoista, ja tarjoaa tehtäväalueensa asiantuntija- ja tukipalveluja.

Taloussuunnittelukeskuksen tulosalue vastaa kaupungin perintä-, laskutus-, kirjanpito- ja tilinpäätöstehtävistä, sisäisen ja ulkoisen laskentatoimen ja niihin liittyvien tietojärjestelmien kehittämisestä ja tulojen perinnän ohjauksesta.

II luku

Taloussuunnitelma ja -suunnitelma

3 §

Taloussuunnitelma

Kaupunginvaltuuston neljäksi vuodeksi hyväksymä taloussuunnitelma sisältää kaupungin toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet sekä investointiosan hankesuunnitelman hankkeittain tai hankeryhmittäin.

Taloussuunnitelma- ja -suunnitelma-työvuosien tiedossa olevat rakenteelliset ja toiminnalliset muutokset otetaan huomioon suunnitelmassa. Taloussuunnitelmassa osoitetaan, kuinka menojen rahoitustarve katetaan ja kuinka rahoitusylijämä käytetään.

Talousarviossa ja –suunnitelmassa tai niiden hyväksymisen yhteydessä on päätettävä toimenpiteistä, joilla edellisen vuoden taseen osoittama alijäämä ja talousarvion laatimisvuonna kertyväksi arvioitu alijäämä suunnitelmakaudella katetaan.

4 §

Talousarvio

Talousarviossa noudatetaan kaupunginvaltuuston hyväksymää talousarvioasetelmaa. Talousarviossa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Kaupunginvaltuusto päättää talousarvioon otettavista toiminnallisista tavoitteista ja niiden edellyttämistä määrärahoista ja tuloarvioista. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa talousarvioon brutto- tai nettomääräisenä.

Lautakuntien ja johtokuntien on laadittava voimassa olevaan taloussuunnitelmaan perustuen ja kaupunginhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti omat talousarvioehdotuksensa perusteluineen.

Kaupungin talousarviossa määritellään toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet liikelaitoksille. Liikelaitoksien osalta talousarvioon otetaan sitovina erinä kunkin liikelaitoksen rahoitusvaikutukset kaupungin talouteen. Kaupungin talousarviossa voidaan määritellä myös muita liikelaitoksia sitovia eriä. Liikelaitoksen johtokunta päättää liikelaitoksen talousarviosta valtuuston asettamien sitovien tavoitteiden perusteella.

5 §

Talousarvion sitovuus

Kaupunginvaltuusto päättää tavoitteiden ja määrärahojen sitovuudesta hyväksyessään talousarvion täytäntöönpanomääräykset.

Määrärahaa saadaan käyttää vain talousarviovuoden menoihin. Sitä ei saa ylittää eikä käyttää muuhun kuin talousarviossa määrättyyn tarkoitukseen.

Talousarvioon tehtävät muutokset on esitettävä kaupunginvaltuustolle talousarviovuoden aikana. Talousarviomuutokset esitetään valtuustolle talousarvion sitovuustason mukaisesti. Talousarviomuutokset tulee kohdentaa riittävän tarkalle tasolle raportoinnin tarpeet huomioon ottaen.

Talousarviovuoden jälkeen talousarvion muutoksia voidaan käsitellä vain poikkeustapauksissa.

Määrärahan muutosesityksessä on selvitettävä myös muutoksen vaikutus toiminnallisiin tavoitteisiin ja tuloarvioihin. Vastaavasti toiminnallisia tavoitteita tai tuloarvioita koskevassa muutosesityksessä on selvitettävä muutoksen vaikutus määrärahoihin.

Kaupunginhallituksella on oikeus päättää sellaisen menon suorittamisesta, joka on kaupunkia sitova ja kiireellinen, vaikka tarkoitukseen ei ole määrärahaa käytettävissä.

Kaupunginhallituksen on tällöin viipymättä tehtävä kaupunginvaltuustolle esitys määrärahan myöntämisestä tai korottamisesta.

6 §

Talousarvion täytäntöönpano

Kaupunginhallitus ja lautakunnat hyväksyvät talousarvioon perustuvat tarkistetut käyttösuunnitelmat. Nämä toimitukset voivat siirtää käyttösuunnitelman hyväksymiseen liittyvää toimivaltaa edelleen alaisilleen viranhaltijoille. Käyttösuunnitelman muutoksista talousarvion sitovuustason sisällä päättää kyseessä oleva toimielin.

7 §

Talousarvion seuranta ja raportointi

Vuoden aikana seurataan talousarvion toteutumista, josta raportoidaan lautakunnille, kaupunginhallitukselle ja kaupunginvaltuustolle määräajoin. Raportoinnista päätetään vuosittain talousarvion täytäntöönpanon yhteydessä.

Talousarvion seuranta, talousarviomuutosten esittäminen ja käyttösuunnitelmien tarkistaminen valtuuston päätösten toteuttamiseksi on toimialojen vastuulla.

III luku

Rahatoimen hoito

8 §

Maksuliike

Viranomaisen, jonka tehtävänä on suorittaa kaupungin menoja ja kantaa kaupungin tuloja, on huolehdittava, että menot suoritetaan ja tulot kannetaan oikeamääräisinä ja ajallaan.

Kaupunginhallituksella tai sen määräämällä viranomaisella on oikeus sopia rahalaitoksen, muun yhteisön tai yksityisen kanssa kaupungin maksuliikkeen tai sen osatehtävien hoitamisesta.

9 §

Kassavarat ja pankkitilit

Konsernihallinnon ja rahoituksen tulosalueen on talletettava tai sijoitettava kassavarat kaupungin kokonaisedun mukaisesti noudattaen kaupunginhallituksen yleisohjeita.

Rahoitusjohtaja vahvistaa pääkassan ja alitilittäjien kassavarojen enimmäismäärän. Rahastajien kassavarojen enimmäismäärän vahvistaa tulosalueen johtaja.

Rahoitusjohtaja päättää pankkitilien avaamisesta ja lopettamisesta sekä valtuuttaa henkilöt, jotka käyttävät rahalaitoksissa olevia tilejä.

10 §

Määrärahojen käytön hyväksyminen

Ennen tilausta tai muuta toimintaa, josta aiheutuu kaupungille meno, on huolehdittava siitä, että tarkoitukseen on käytettävissä määräraha.

Hyväksyjä vastaa siitä, että meno tai tulo kuuluu kaupungille ja niiden perusteet ovat oikeat. Hyväksyjä vastaa myös siitä, että meno tai tulo osoitetaan kirjattavaksi oikein kirjanpitoon sekä siitä, ettei määrärahaa ylitetä.

Tulosalueen määrärahojen käytön hyväksyy tulosalueen johtaja tai hänen sijaisensa. Tulosalueen johtaja voi määrätä tulosityksikön päällikön ja/ tai toimintayksikön esimiehen tai niihin rinnastettavan päällikön hyväksymään määrärahojen käytön oman vastuualueensa osalta.

Niiden määrärahojen, jotka eivät kuulu jonkun tulosalueen varsinaiseen toimintaan, käytön hyväksyy toimialajohtaja tai hänen määräämänsä.

Sähköisessä järjestelmässä tehtyjä alle 200 euron tilauksia ei tarvitse hyväksyä. Tulosalueen johtaja tai hänen määräämänsä on velvollinen seuraamaan vastuualueensa ostotapahtumia kustannuspaikkakohtaisilta seurantaraporteilta.

Tiedostosiirtona tapahtuvia sisäisiä myynti- ja ostotapahtumia ei tarvitse hyväksyä. Sen sijaan muistiotositteella kirjattavissa sisäisissä tapahtumissa tulee olla ostajan hyväksyminen.

11 §

Menojen suoritus

Menot suoritetaan tiedostosiirtoina pankkeihin tai muuta yleisesti hyväksyttävää maksutapaa käyttäen.

12 §

Tulojen vastaanotto

Kaupungille tulevat rahasuoritukset on ensisijaisesti ohjattava kaupungin pankkitileille konsernihallinnon ja rahoituksen tulosalueen erikseen antamien ohjeiden mukaisesti.

13 §

Alitilittäjä- ja rahastusoikeudet

Rahoitusjohtaja myöntää alitilittäjäoikeudet kassatehtäviä hoitaville henkilöille.

Tulosalueen johtajalla on oikeus myöntää tulosalueellaan rahastusoikeudet sekä vähäisten tulojen perintää varten myös muulle kuin kaupungin viranomaiselle.

Alitilittäjät ja rahastajat toimivat konsernihallinnon ja rahoituksen tulosalueen antamien ohjeiden mukaan.

14 §

Kassavirheiden korvaaminen

Kassatehtäviä hoitavien henkilöiden kassavirheiden korvaamisesta päättää rahoitusjohtaja tai hänen määräämänsä.

15 §

Maksulykkäyksen myöntäminen

Maksulykkäyksen myöntämisen hyväksyy tulosalueen johtaja ja talouspalvelukeskuksen hoidettavaksi keskitetyn laskituksen osalta talouspalvelukeskuksen johtaja tai heidän määräämänsä.

16 §

Osittaisen tai täydellisen vapautuksen myöntäminen julkisoikeudellisen tai yksityisoikeudellisen maksun suorittamisesta

Kaupunginhallituksella ja lautakunnalla alaisensa toiminnan osalta on oikeus päättää, ellei laista tai asetuksesta muuta johdu, osittaisen tai täydellisen vapautuksen myöntämisestä yksittäistapauksessa kaupungille tulevan:

- 1) julkisoikeudellisen maksun tai muun saatavan suorittamisesta,
- 2) yksityisoikeudellisen maksun, korvauksen tai muun saatavan suorittamisesta.

Kaupunginhallitus tai lautakunta voi siirtää edellä tässä pykälässä mainitun päätösvallan alaiselleen viranhaltijalle.

17 §

Saatavien laskutus, perintä, kirjanpidolliset oikaisut, luottotappioiden kirjaaminen sekä saatavasta luopuminen

Saatavat on laskutettava ja perittävä viivyttämättä noudattaen talouspalvelukeskuksen antamia laskutus- ja perintäohjeita.

Virheellisesti tai aiheettomasti veloittettujen saatavien oikaisemisen, palauttamisen ja kirjanpitoon kirjattujen erien oikaisemisen hyväksyy se viranomainen, jonka tehtävänä saatavan veloittaminen on.

Talouspalvelukeskuksen hoidettavaksi keskitetyn laskituksen osalta talouspalvelukeskuksen johtajalla tai tulosalueen johtajalla alaisensa toiminnan osalta tai heidän määräämällään on oikeus hyväksyä luottotappioiden kirjaukset ja saatavasta luopumiset, mikäli perimistoimet ovat osoittautuneet tuloksettomiksi ulosmittauksen tai konkurssin yhteydessä tai muutoin voidaan riittävän painavin perustein olettaa, ettei saatavaa myöhemminkään saada velalliselta perityksi tai saatava on vanhentunut.

18 §

Vahingon korvaamisesta päättäminen

Kaupunginhallituksella ja lautakunnalla alaisensa toiminnan osalta on oikeus päättää, ellei laista tai asetuksesta muuta johdu, vahingonkorvauksen myöntämisestä silloin, kun kaupunki on korvausvelvollinen tai sitä voidaan pitää korvausvelvollisena. Vahinkorahastosta korvattavien vahinkojen osalta määrätään erikseen vahinkorahaston säännössä.

Kaupunginhallituksella ja lautakunnalla alaisensa toiminnan osalta on oikeus päättää, ellei laista tai asetuksesta muuta johdu, osittaisen tai täydellisen vapautuksen myöntämisestä alaiselleen viranhaltijalle tai työntekijälle velvollisuudesta korvata kaupungille aiheutunut vahinko, ei kuitenkaan, jos asianosainen on korvausvelvollinen kuntalain tarkoittaman tilivelvollisuuden nojalla tai vahinko on aiheutettu tahallaan taikka törkeästi tuottamuksesta.

Kaupunginhallitus tai lautakunta voi siirtää edellä tässä pykälässä mainitun päätösvallan alaiselleen viranhaltijalle.

19 §

Rahavarojen, arvopapereiden ja asiakirjojen säilytys ja tarkastus

Tulosalueen johtajan vastuulla on tulosalueen hallussa olevien rahavarojen, arvopapereiden ja asiakirjojen säilytys.

Konsernihallinnon ja rahoituksen tulosalueen sekä muun tulosalueen hallussa olevat rahavarat, arvopaperit, vakuudet sekä muut säilytettävät asiakirjat ja omaisuus on säilytettävä turvatulla tavalla.

Sisäisen tarkastuksen tulee vähintään kerran vuodessa tarkastaa alitilittäjien ja rahastajien hallussa tai pankkitileillä olevat varat. Tarkastus on tehtävä aina, kun alitilittäjä- tai rahastustehtävien hoitaja vaihtuu. Tarkastuksesta on tehtävä aina kirjallinen tarkastuspöytäkirja.

20 §

Hankinnat, varastointi ja käytöstä poistetun irtaimen omaisuuden jatkokäsittely

Kaupungin hankinnat ja varastointi on suoritettava taloudellisesti ja tarkoituksenmukaisesti ottaen huomioon kaupungin kokonaisuus.

Tarkemmat määräykset hankintojen suorittamisesta, varastoinnista ja käytöstä poistetun irtaimen omaisuuden jatkokäsittelystä annetaan kaupunginhallituksen hyväksymissä erillisissä ohjeissa.

IV luku

Laskentatoimi ja kirjanpito

21 §

Tili- ja kirjanpitojärjestelmä

Kultakin tilikaudelta on oltava käyttöaikaa koskevin merkinnöin varustettu tililuettelo.

Kirjanpidossa on oltava tarpeelliset tulos- ja tasetilit. Sisäisessä laskennassa on oltava tarpeelliset seurantakohteet, jotka mahdollistavat talousarvion toteutumisen seurannan ja toimintayksiköiden talouden ohjauksen.

Talospalvelukeskuksen tulosalueen on huolehdittava, että kirjanpitojärjestelmästä on ajan tasalla oleva menetelmäkuvaus.

22 §

Huostassa olevat varat ja pääomat

Huollettavien varoja ja pääomia samoin kuin vakuustalletuksia ja niitä vastaavia pääomia ei sisällytetä kaupungin taseeseen. Taseen ulkopuolella olevat huollettavien varat esitetään taseen liitetietoina noudattaen henkilön tietosuojasta annettuja säännöksiä.

23 §

Pysyvät vastaavat (aiemmin käyttöomaisuus)

Suunnitelmapoistojen perusteet ja poistosuunnitelmiin tehdyt muutokset hyväksyy kaupunginhallitus.

Kaupunginhallitus vahvistaa poistolaskennan pohjaksi rahamääräisen pienhankintarajan, jonka yli menevät hankinnat aktivoidaan taseeseen.

Toimialojen vastuulla on, että niiden hallussa oleva käyttöomaisuus on arvostettu em. ohjeiden mukaisesti oikein. Omaisuudesta pidetään talospalvelukeskuksen tulosalueen määräämiä luetteloita.

24 §

Tilinpäätös ja tasekirja

Kaupunginhallituksen on huolehdittava siitä, että kaupungin tilinpäätös laaditaan ja jätetään tilintarkastajille kolmen kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä. Tilinpäätökseen kuuluvat tuloslaskelma, tase, rahoituslaskelma ja niiden liitetiedot, talousarvion toteutumisvertailu, toimintakertomus sekä täydellinen konsernitilinpäätös, joka sisältää konsernitaseen, -tuloslaskelman ja konsernin rahoituslaskelman sekä niiden liitetiedot.

Liikelaitoksen erillistilinpäätös yhdistetään kaupungin tilinpäätökseen kirjanpitolautakunnan kuntajaoston antaman ohjeen mukaisesti.

Tilinpäätösasiakirjat kootaan tasekirjaksi.

Tilinpäätös on päivättävä sekä kaupunginjohtajan ja keskushallinnon apulaiskaupunginjohtajan allekirjoittamana jätettävä kaupunginhallituksen allekirjoitettavaksi.

Taseen erittelyt on päivättävä ja niiden laatijoiden allekirjoitettava.

Toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys kaupunginvaltuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta. Toimintakertomuksessa on myös annettava tietoja sellaisista kaupungin talouteen ja konsernitaseeseen liittyvistä olennaisista asioista, joista ei ole tehtävä selkoa kaupungin tai konsernin tuloslaskelmassa, rahoituslaskelmassa tai taseessa.

Kaupunginhallituksen on toimintakertomuksessa tai sen antamisen yhteydessä tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä sekä talouden tasapainottamista koskevista toimenpiteistä.

25 §

Kirjanpitoaineiston säilytys

Kirjanpitoaineiston säilytyksessä noudatetaan voimassa olevaa lainsäädäntöä, arkistonmuodostussuunnitelmaa sekä muita ohjeita ja määräyksiä.

Säilytettäessä kirjanpitoaineistoa tietovälineellä tulee varmistua aineiston muuttumattomuudesta ja tietovälineen teknisestä käytettävyydestä laissa kirjanpitoaineistolle säädetyn säilytysajan.

V luku

Erityisiä määräyksiä

26 §

Maksut ja taksat

Maksuista ja taksoista päättää kaupunginvaltuusto, ellei johtosäännöstä muuta johdu.

27 §

Omaisuuksien hoito

Kaupunginhallitus tai muut kaupungin viranomaiset ovat velvolliset huolehtimaan siitä, että kaupungin omistama tai kaupungin hallussa oleva omaisuus pidetään kunnossa ja sitä käytetään ja hoidetaan taloudellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.

Tulosalueen johtaja määrää tulosalueen hallussa olevien varastojen, kiinteän, irtaimen ja aineettoman omaisuuden tarkastajan tai tarkastajat.

28 §

Arvoposti ja -lähetykset

Kaupungille osoitetun arvopostin ja -lähetykset kuittaa ja vastaanottaa hankintajohtaja tai hänen valtuuttamansa henkilö.

Lautakunnalle tai sen alaiselle viranomaiselle osoitetun arvopostin tai muun arvolähetyksen voi kuitata ja vastaanottaa myös tulosalueen johtaja tai hänen valtuuttamansa henkilö.

29 §

Avustukset, antolainat ja takaukset

Kaupungin viranomaisen on vaadittava ratkaisuvaltansa puitteissa yleishyödylliselle tai muulle yhteisölle myöntämänsä avustuksen käytöstä selvitys tai tilitys.

Avustusta saaneen yhteisön tulee laatia toiminta-avustuksen osalta selvitys ja kohdeavustuksen osalta maksettuihin tositteisiin perustuva tilitys, josta selviää avustuksen käyttö myönnettyyn tarkoitukseen. Selvitys tai tilitys on jätettävä avustuksen myöntäneen viranomaisen määräämään ajankohtaan mennessä. Toiminta-avustusta koskevassa selvityksessä on oltava yhteisön taloudesta vastaavan henkilön ja virallisten tilintarkastajien allekirjoitus ja kohdeavustusta koskevassa tilityksessä yhteisön taloudesta vastaavan henkilön allekirjoitus.

Avustuksen myöntäneen viranomaisen tulee käsitellä yhteisön laatima selvitys tai tilitys avustuksen käytöstä ja tehdä päätös sen hyväksymisestä tai hylkäämisestä. Mikäli avustuksen saaja ei ole antanut määräaikaan mennessä hyväksyttävää selvitystä tai tilitystä, avustus voidaan periä takaisin avustuksen myöntäneen viranomaisen päätöksellä. Jos avustusta ei ole käytetty kokonaisuudessaan myönnettyyn tarkoitukseen, avustuksen myöntänyt viranomainen voi tekemällään päätöksellä periä maksetun avustuksen tai osan siitä takaisin.

Avustuksen myöntänyt viranomainen voi eri anomuksesta päättää talousarviovuodelle myönnetyn avustuksen käyttämisestä myös seuraavana tilivuotena. Erityisistä syistä avustus voidaan myöntää käytettäväksi useampanakin vuotena.

Avustuksen myöntävälle viranomaiselle on varattava mahdollisuus avustuksen saajan hallinnon ja tilien tarkastamiseen siltä osin kuin avustuksen käytön toteaminen edellyttää.

Konsernihallinnon ja rahoituksen tulosalueen on vuosittain vaadittava toimintakertomus ja tilinpäätös sellaisilta yhteisöiltä, joiden sitoumuksia kaupunki on taannut tai joille se on myöntänyt lainaa sekä saatettava ne kaupunginhallituksen käsiteltäväksi.

30 §

Yleisohjeet ja määräykset

Kaupunginhallitus voi antaa tästä taloussäännöstä erillisiä ohjeita ja määräyksiä.

31 §
Voimaantulo

Tämä taloussääntö tulee voimaan 1.2.2014. Tällä johtosäännöllä on kumottu kaupunginvaltuuston 26.4.2010 hyväksymä Vantaan kaupungin taloussääntö.